

K REKODIFIKACI MEZINÁRODNÍHO PRÁVA SOUKROMÉHO

ZDENĚK KUČERA

I. OBECNÉ VÝCHOZÍ ÚVAHY

1. Nutným důsledkem rekodifikace celé oblasti soukromého práva je i rekodifikace mezinárodního práva soukromého.

Základem úpravy mezinárodního práva soukromého jsou kolizní normy. I když na základě kolizních norem se má podle okolností případu používat i zahraniční právo a k tomu je třeba i při tvorbě kolizních norem přihlížet, je především nutné a obvyklé, že při stanovení kolizních norem vychází zákonná úprava ze svého hmotného práva. Pokud možno úplným systémem kolizních norem se snaží podřadit pod tyto kolizní normy a postihnout jimi všechny hmotněprávní vztahy, které mohou obsahovat mezinárodní prvek. K dosažení tohoto cíle záleží na formulaci rozsahu kolizních norem, tj. té jejich části, která vymezuje okruh právních vztahů či otázek, na které se daná kolizní norma vztahuje a pomocí tzv. navázání a obvykle hraničního určovatele v navázání obsaženého určuje pro ně použitelné právo. Právě při formulaci uvedených rozsahů je třeba se rozhodnout pro použití vhodných právních pojmů.

Při použití pojmů vystihujících rozsah dané kolizní normy se vychází především z pojmů vlastního hmotného práva. I když je někdy namístě při stanovení pojmu v rozsahu kolizní normy vzít ohled i na to, že podle kolizní normy může být použito cizí právo s jeho vlastními pojmy a právními instituty, a přihlídnout k tomu při formulaci právního pojmu v rozsahu kolizní normy, který se tak může odchylovat od pojmů a terminologie vlastního hmotného práva včetně použití označení pojmu či institutu vlastního práva neznámého, základem pro formulaci rozsahů kolizních norem je přece jen vlastní hmotné právo.

Pro legislativní činnost v oblasti mezinárodního práva soukromého to znamená, že při formulaci kolizních norem je třeba mít k dispozici právní úpravu hmotného práva občanského včetně rodinného, obchodního i pracovního. Definitivnímu stanovení kolizních norem musí tak předcházet definitivní stanovení úpravy hmotného práva. Úplným nahrazením dosavadní úpravy hmotného práva novou úpravou se stává dosavadní úprava mezinárodního práva soukromého zastaralou.

2. Se vztahem kolizních norem k hmotnému právu souvisí otázka formy úpravy kolizních norem. Možné jsou dvě základní formy úpravy:

a) Kolizní normy mohou být součástí občanského zákoníku, jak tomu bylo v právu platném na území České republiky až do nabytí účinnosti zákona č. 41/1948 Sb., o mezinárodním a mezioblastním právu soukromém a o právním postavení cizinců

- v oboru práva soukromého, který nabyl účinnosti dnem 1. 6. 1948, a jak je tomu i v současnosti v některých státech, k čemuž je třeba dodat, že obvykle soubor kolizních norem v občanském zákoníku je vyčleněn do odděleného celku.¹⁾
- b) Kolizní normy jsou upraveny zvláštním zákonem. Takový je stav v České republice od nabytí účinnosti uvedeného zákona č. 41/1948 Sb. a poté i podle současného zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů.

Úprava mezinárodního práva soukromého ve zvláštním zákonu je pokrokem v legislativní úpravě a je použita v řadě evropských států, a to i v těch, v nichž byla opuštěna dlouholetá úprava v občanském zákoníku a zvolena úprava ve zvláštním zákonu. Zde je možné zmínit zejména Itálii a Rakousko.²⁾

I když toho nebylo využito ve všech státech, které mají zvláštní zákon o mezinárodním právu soukromém, např. v zákonech polském, rakouském a lichtenštejnském, umožňuje zařazení kolizních norem do zvláštního zákona spojení úpravy kolizních norem s úpravou norem mezinárodního práva procesního. To přispívá k lepší přehlednosti úpravy a napomáhá zejména právní praxi. Zařazení kolizních norem do občanského zákoníku vede nutně k odtržení úpravy mezinárodního práva procesního, která pak je zařazena do občanského soudního řádu.

Otázka vhodné formy úpravy tohoto právního odvětví byla diskutována a střetávala se protichůdná stanoviska.³⁾ Nakonec tato diskuze byla rozhodnuta tak, že úprava mezinárodního práva soukromého a mezinárodního práva procesního bude zařazena do zvláštního zákona.⁴⁾ Možnost spojení kolizních norem a procesních norem do jediného zákona a užitečnost takového spojení pro právní praxi měla pro toto rozhodnutí význam.

V tomto článku se vyjadřují představy autora o podobě a obsahu nově připravovaného zákona.

3. Při nové úpravě je třeba vzít ohled i na změny v právní situaci v mezinárodních vztazích. Převzetím kolizních norem platných jednotně v členských státech Evropských společenství lze přispět k částečné unifikaci norem tohoto právního odvětví v celoevropském rámci. Inspiraci poskytuje i srovnávání úpravy mezinárodního práva soukromého v jednotlivých právních řádech.

4. Důvodem pro rozhodnutí, aby byl připraven zvláštní zákon, je, jak již uvedeno, především zájem na tom, aby v jednom zákonu byly soustředěny jak kolizní normy, tak i normy mezinárodního práva procesního. Odůvodňuje to zvláštní úzká souvislost a vzájemné propojení obou druhů norem. Spojení kolizních a procesních norem je v tomto právním odvětví mnohem užší než v obvyklém vztahu práva hmotného a práva formálního.

Toto vzájemné spojení odůvodňuje i závěr zastávaný v teorii, i když se vyskytují i odchylná mínění, že mezinárodní právo procesní je součástí mezinárodního práva

¹⁾ Občanské zákoníky běloruský, německý, portugalský, ruský, řecký, španělský a ukrajinský; roztroušená ustanovení v občanských zákonících belgickém, francouzském a lucemburském.

²⁾ Po vydání ZMPS v roce 1963 byly vydány tyto zvláštní zákony o mezinárodním právu soukromém: albánský v roce 1964, polský v roce 1965, v bývalé NDR v roce 1975, rakouský v roce 1978, maďarský v roce 1979, jugoslávský a turecký, oba v roce 1982, švýcarský v roce 1987, rumunský v roce 1992, italský v roce 1995 a lichtenštejnský v roce 1996.

³⁾ Srov. poznámky pod čarou v autorově studii K otázkám úpravy mezinárodního práva soukromého. AUC Iuridica 1/1998, s. 7n., a Právník 1999/7, s. 601n.

⁴⁾ Usnesení vlády ze dne 18. 4. 2001 č. 345.

soukromého. Tato skutečnost vede k úvaze, zda by bylo vhodné i v názvu zákona toto spojení vyjádřit tak, že by byl označen jako zákon o mezinárodním právu soukromém. Odpovídá to i označení tohoto zákona v řadě zahraničních úprav, které také spojují kolizní normy a normy mezinárodního práva procesního do jednoho zákona.⁵⁾ Zjednoduší se i způsob vyjadřování při odkazech na tento zákon.

5. Kromě již uvedené nutnosti revize používaných právních výrazů v rozsahu připravovaných kolizních norem je třeba se zamyslet i nad používáním některých hraničních určovatelů v navázáních.

V oblasti závazkového práva pro smlouvy by tato otázka měla být vyřešena převzetím kolizní úpravy závazkových smluv z Římské úmluvy o právu použitelném pro smluvní závazky z 19. 6. 1980 a z některých směrnic Evropské komise. Pro závazky k náhradě škody vzniklé jinak než porušením smluvního nebo jiného závazku bude namísto větší diferenciací kolizních kritérií a s tím spojená diferenciací ve formulacích rozsahů pro jednotlivé druhy škod.

V oblasti práva osob, dědického a rodinného bude vhodné oslabit v některých případech převažující význam hraničního určovatele státní příslušnosti ve prospěch hraničního určovatele obvyklého pobytu, popřípadě obě tato kritéria vhodně kombinovat.

K zmíněnému výrazu „obvyklý pobyt“ lze poznamenat, že by bylo vhodné nahradit tímto výrazem dosud používaný výraz „bydliště“. Výraz „obvyklý pobyt“ není příslušným předpisům správního práva znám. Jeho výklad povede v konkrétních případech soud k tomu, aby přihlížel ke skutečné životní situaci osoby, o kterou půjde. Ta skutečnost, že tento výraz nebývá v jednotlivých právních řádech vymezen, a jeho výklad tak přihlíží ke skutečným životním poměrům a usnadňuje jednotné používání, vedla zřejmě k jeho tradičnímu používání (résidence habituelle, habitual residence) v unifikačních úmluvách vypracovaných a přijatých v rámci činnosti Haagské konference mezinárodního práva soukromého. Používá se ho i ve zmíněné Římské úmluvě o právu použitelném pro smluvní závazky z 19. 6. 1980.

Při používání hraničních určovatelů bude vhodné více než dosud používáním subsidiárních a alternativních hraničních určovatelů dosáhnout toho, aby při výběru rozhodného práva se přihlíželo v určitých situacích i k výsledku dosaženému použitím rozhodného hmotného práva, zejména v zájmu zachování platnosti právního úkonu a sledování zájmů osob zasluhujících zvýšenou ochranu. V souladu se současným vývojem v mezinárodním právu soukromém bude tak více než dosud tzv. kolizní spravedlnost zajímající se pouze o vyvážené určení použitelného práva vybraného z několika potenciálně použitelných právních řádů bez ohledu na výsledek, který je pak již věcí použitelného hmotného práva a nikoliv kolizní normy, doplňována, popřípadě opravována a modifikována spravedlností materiální, tzn. i při stanovení kolizní normy se projevuje zájem umožnit dosažení určitého výsledku.

V souladu s vývojem mezinárodního práva soukromého bude vhodné přiznat určité uplatnění volbě použitelného práva účastníky, popřípadě určitou osobou, i mimo určení práva pro smluvní závazky.

⁵⁾ Srov. názvy zákonů o mezinárodním právu soukromém maďarského, švýcarského, rumunského, italského (zákon o reformě italského systému mezinárodního práva soukromého).

II. K OBSAHU NOVÉHO ZÁKONA

Jak již uvedeno, zákon má obsahovat kolizní normy i normy mezinárodního práva procesního. Rekodifikace by bylo vhodné využít k soustředění pokud možno co největšího počtu norem mezinárodního práva soukromého do jediného zákona. Bylo by proto vhodné přeřadit do něho kolizní normy mezinárodního práva směnečného a mezinárodního práva šekového, které jsou obsaženy v zákonu směnečném a šekovém č. 191/1950 Sb., kolizní úpravu právní způsobilosti právnických osob obsaženou v § 22 obchodního zákoníku, některá ustanovení v zákonu č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, která upravují poměr k cizině, a to § 36 až 40, ustanovení § 69 zákona o konkurzu a vyrovnání o konkurzech s cizím prvkem, některá jednotlivá ustanovení zákona o rodině a občanského soudního řádu.

Lze proto doporučit, aby předmět úpravy nového zákona byl vymezen tak, že zákon upravuje ve vztazích s mezinárodním prvkem:

- právním řádem kterého státu se řídí soukromoprávní vztahy včetně používání jiných předpisů než určeného rozhodného práva,
- právní postavení cizinců v soukromoprávních vztazích,
- postup soudů a jiných orgánů při úpravě těchto vztahů a rozhodování o nich včetně postupu v řízení, jestliže je mezinárodní prvek v řízení samotném,
- právní pomoc ve styku s cizinou,
- uznávání a výkon cizích rozhodnutí,
- účinky konkurzu,
- rozhodčí řízení včetně uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů.

III. KE STRUKTUŘE NOVÉHO ZÁKONA

Vnitřní systematické uspořádání nového zákona by se mělo snažit o dosažení co největší přehlednosti úpravy a co nejvíce napomáhat právní a zejména rozhodovací praxi. K dosažení tohoto cíle je namístě i opustit takové uspořádání, které odpovídá teoretickým hlediskům, tzn. přísné oddělení kolizních norem a procesních norem do dvou oddělených částí, jak je tomu v současném zákonu.

Právní praxi, přehlednosti úpravy a zejména postupu, který má být zachovávan při rozhodování o konkrétních právních věcech, odpovídá takové soustředění procesních a kolizních norem při úpravě jednotlivých oblastí soukromoprávních vztahů s mezinárodním prvkem, které vyjadřuje schéma: norma upravující pravomoc českých soudů – kolizní norma pro určení použitelného práva – a v některých případech norma upravující uznání cizích rozhodnutí ve věcech dané oblasti vztahů.

Tento přístup při úpravě jednotlivých oblastí soukromoprávních vztahů s mezinárodním prvkem by měl být zařazen do celkového systému zákona. Systematické uspořádání zákona lze doporučit takto:

První část zákona by měla obsahovat obecná ustanovení, která mají význam pro používání zákona jako celku.

Druhá část zákona by měla obsahovat obecná ustanovení mezinárodního práva procesního. Mělo by sem být zařazeno obecné subsidiárně použitelné ustanovení

o pravomoci českých soudů a o uznávání a výkonu cizích rozhodnutí a obecná ustanovení o řízení.

Třetí část zákona by měla obsahovat obecná ustanovení mezinárodního práva soukromého. Jde o ustanovení, která mají obecně význam pro výklad a používání kolizních norem, včetně používání zahraničního práva, nutně použitelných, imperativních předpisů, postavení cizinců v soukromoprávních vztazích a pro otázky spojené s existencí více státních příslušností osoby, popřípadě její neurčitou státní příslušností, a osoby bez státní příslušnosti. Jde zde tak o otázky, které v teorii mezinárodního práva soukromého patří do jeho obecné části.

Čtvrtá část zákona by měla být rozdělena do jednotlivých úseků obsahujících normy pro jednotlivé oblasti soukromoprávních vztahů s mezinárodním prvkem, uspořádané podle již uvedeného schématu. Budou zde upraveny otázky způsobilosti k právům a k právním úkonům fyzických i právnických osob, právního úkonu obecně včetně formy, zastoupení, promlčení, věcných práv, práv k nehmotným statkům, cenných papírů, závazkových práv, pracovního práva, dědického práva a rodinného práva.

Pátá část zákona by měla obsahovat ustanovení o právní pomoci ve styku s cizinou.

Šestá část zákona by měla obsahovat ustanovení o konkurzech s mezinárodním prvkem.

Sedmá část zákona by měla obsahovat ustanovení o rozhodčím řízení ve vztazích s cizinou včetně úpravy uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů.

Osmá část zákona by měla obsahovat ustanovení přechodná a závěrečná.

Zákon bude měnit některé související zákony. Bude proto třeba pro jednotlivé úseky zákona používat označení a nadpisů ve shodě s Legislativními pravidly vlády.

Je třeba uvážit pro budoucnost určité problémy legislativní povahy související s přejímáním kolizních ustanovení a dalších ustanovení mezinárodního práva soukromého, která jsou obsažena v předpisech, zejména směrnicích, vydávaných orgány Evropských společenství. Časté doplňování znění zákona těmito ustanoveními, která někdy zacházejí do značných podrobností a i jejichž formulace je někdy z hlediska našeho obvyklého legislativního vyjadřování značně rozvleklá, by vedlo k nepřehlednosti zákona. Lze proto doporučit, a to i ve shodě s Legislativními pravidly vlády, vložit do zákona ustanovení o přílohách k zákonu.⁶⁾ Toto ustanovení by mohlo stanovit, že k zákonu mohou být formou zákona připojovány přílohy, které budou součástí zákona a jejichž účelem bude dosažení přehlednosti právní úpravy, která spadá do předmětu úpravy zákona. Tyto přílohy by mohly obsahovat zejména znění kolizních ustanovení a jiných ustanovení mezinárodního práva soukromého a procesního, která budou stanovit úpravu otázek a vztahů natolik podrobnou, rozsáhlou nebo zvláštní, že by její začlenění do znění zákona vedlo k jeho obtížné srozumitelnosti a nepřehlednosti, a která byla Česká republika zavázána převzít do svého právního řádu.

Domnívám se, že tímto legislativním řešením by mohla být struktura nového zákona chráněna proti narušování častými novelizacemi, které nelze vyloučit. Toto legislativní řešení by stálo za úvahu i pro jiné přijímané kodifikace.

⁶⁾ Srov. čl. 29 odst. 1 Legislativních pravidel vlády.

IV. K JEDNOTLIVÝM ŘEŠENÍM

Některé změny v kolizních kritériích byly již shora obecně naznačeny. Půjde i o některé změny v ustanoveních procesních. Zejména v otázkách stanovení kolizních kritérií /hraničních určovatelů/ pro určení použitelného práva jde o stanovení věcně vhodných kritérií vedoucích k dosažení vyváženého spravedlivého řešení, které nebude komplikovat zájmy a životní poměry účastníků. Lze proto očekávat, že i v řešeních obsažených v návrhu zákona dojde v připomínkovém řízení a při projednávání paragrafového znění navrhovaného zákona ke změnám, které přispějí ke zdokonalení úpravy zákona. S touto výhradou lze k jednotlivým řešením podle názoru autora uvést dále uvedené návrhy:

1. Při úpravě vynětí cizích států z pravomoci českých soudů by se mělo oproti dosavadní zásadě absolutní imunity cizího státu vycházet ze zásady imunity funkční, což odpovídá modernímu vývoji v mezinárodním právu.⁷⁾

2. V úpravě uznávání cizích rozhodnutí v jiných než majetkových věcech by mělo být stanoveno, že se uznání vyslovuje soudním rozhodnutím, pokud není stanoveno, že se rozhodnutí uznává bez dalšího řízení. Dosavadní úprava v této věci nezajišťuje dostatečný přehled v tom, zda snad nebylo dříve uznáno v téže věci rozhodnutí soudu třetího státu.

3. V úpravě obecných otázek kolizního práva by mělo být upřesněno ustanovení o zpětném a dalším odkazu. Bude třeba výslovně vyloučit přijímání zpětného a dalšího odkazu ve vztazích závazkového a pracovního práva. Nově by měla být vložena ustanovení o řešení kvalifikačního problému a o navazování předběžných otázek. Řešení kvalifikačního problému by mělo vycházet ze základního použití tuzemského práva jako tzv. kvalifikačního statutu. Pokud by při řešení určité otázky se mělo na základě více kolizních norem pro jednotlivé složky takové otázky použít více než jednoho právního řádu, mělo by se při vyčlenění použitelných norem z několika právních řádů při jejich hodnocení podle tuzemského práva přihlídnout i k funkci, kterou tyto normy plní ve svém právním řádu. Kvalifikace podle legis fori by tak v těchto případech mohla být modifikována tzv. kvalifikací funkční. Dochází-li k další potřebě kvalifikace v situacích, kdy již bylo vyhledáno rozhodné cizí právo pro základní vztah, bylo by vhodné takové další hodnocení provádět podle legis causae vyhledané pro základní vztah.

Při navazování předběžných otázek bude vhodné vycházet zásadně z tzv. samostatného navázání, tzn. podle kolizní normy legis fori. Jestliže by pro řízení o předběžné otázce, pokud by v jiné věci byla předmětem rozhodování jako otázka samostatná, nebyla dána pravomoc českých soudů, je namístě použít tzv. nesamostatného navázání, tzn. podle kolizní normy legis causae. Pokud by o předběžné otázce bylo již dříve pravomocně rozhodnuto, nebo cizí rozhodnutí o ní splňuje podmínky pro uznání, je v zájmu právní jistoty takové rozhodnutí respektovat.

4. V úpravě způsobilosti k právním úkonům by mělo být umožněno větší uplatnění subsidiárnímu použití hraničního určovatele místa úkonu. Pokud jde o smlouvy, bude třeba převzít úpravu z Římské úmluvy o právu použitelném pro smluvní závazky z 19. 6. 1980.

⁷⁾ Srov. Balaš, V.: Jurisdikční imunita státu, hledání kritérií zužujících její rozsah. Právník 1990, s. 348n.; Balaš, V. – Pauknerová, M. – Zemánek, J.: Jurisdikční imunita státu v mezinárodním právu. Právník 1988, s. 451n.

Do zákona by také měla být zařazena úprava způsobilosti právnických osob, popřípadě jiných než fyzických osob z dosavadní úpravy v § 22 obch. zák.

5. V úpravě formy bude třeba pro smlouvy převzít úpravu v uvedené Římské úmluvě a vůbec používat v zájmu zachování platnosti právního úkonu alternativně stanovených hraničních určovateli.

6. V základní kolizní úpravě právních úkonů bude třeba převzít pro smlouvy úpravu Římské úmluvy.

7. Bude vhodné nově upravit kolizní otázky zastoupení. Při stanovení použitelného práva pro účinky zastoupení na základě plné moci lze doporučit, aby se vycházelo z použití práva platného v místě, v němž zmocněnec učinil úkon, a aby se připustilo použití i jiného práva podle alternativně stanovených kritérií v zájmu zachování platnosti úkonu a ochrany třetí osoby, s níž zmocněnec jedná.

8. V úpravě věcných práv bude namíste výslovně stanovit výlučnou pravomoc českých soudů pro rozhodování o právech k nemovitostem na území České republiky. Některé změny v dosavadní kolizní úpravě by mohly spočívat v tom, že pro převod vlastnického práva na základě smlouvy se použije právního řádu, kterým se řídí smlouva, a že pro nakládání s přepravovanými věcmi /res in transitu/ používáním cenných papírů se použije právního řádu platného v místě, v němž je cenný papír. Na jiném místě by měly být upraveny kolizní otázky cenných papírů.

9. Bude vhodné nově stanovit kolizní normu pro práva k nehmotným statkům. Měla by stanovit použití právního řádu státu, který právo k nehmotnému statku přiznává a poskytuje mu ochranu.

10. V oblasti závazkových práv bude třeba pro závazkové smlouvy zapracovat do zákona úpravu obsaženou v Římské úmluvě. Ze zákona směnečného a šekového by se do zákona měla zařadit kolizní úprava směnečného a šekového práva.

V úpravě náhrady škody by se vedle použití obecně stanoveného kritéria místa, v němž došlo ke skutečnosti, která vedla ke vzniku škody, měla poskytnout poškozenému možnost dovolat se použití práva státu, v němž škoda vznikla. Vedle obecné kolizní normy by měly být stanoveny další zvláštní kolizní normy na základě rozlišení jednotlivých druhů škod. Tyto zvláštní kolizní normy by měly obsahovat vhodná kolizní kritéria, přičemž by v některých případech mohla být přípustně omezená volba práva poškozeným.

Nově by měly být kolizně upraveny nároky z tzv. kvazikontraktů a kvazideliktů, které dosud kolizně upraveny nejsou.

11. V oblasti dědického práva by mělo být opuštěno používání tzv. jednotného dědického statutu. Bude vhodné rozlišit hraniční určovatele pro dědění nemovitostí /lex rei sitae/ a ostatního majetku (lex patriae zůstavitele). Mělo by se tak vycházet ze zásady tzv. rozštěpeného dědického statutu. Bude dále namíste stanovit, že v případě tzv. odumrtí věci a práva umístěná na území České republiky případnou českému státu.

12. V oblasti rodinného práva by se vedle používání dosavadního kolizního kritéria státní příslušnosti mělo poskytnout větší uplatnění koliznímu kritériu obvyklého pobytu, popřípadě obě tato kritéria vhodně kombinovat. Pro případy osvojení by se mělo vedle právního řádu osvojitele, popřípadě právních řádů osvojujících manželů, přiznat stejné uplatnění právnímu řádu státu, jehož příslušníkem je dítě. Bude vhodné výslovně

stanovit výlučnou pravomoc českých soudů pro řízení o osvojení dítěte, které je českým občanem a žije na území České republiky.

V. K NABYTÍ ÚČINNOSTI ZÁKONA A K JEHO PŘECHODNÉMU USTANOVENÍ

Zákon by měl nabýt účinnosti současně s nabytím účinnosti připravovaného občanského zákoníku a obchodního zákoníku.

Jeho ustanovení by se mělo používat pro právní vztahy a skutečnosti, které vzniknou po nabytí jeho účinnosti. Jeho ustanovení by se mělo používat i pro právní vztahy dříve vzniklé, jestliže jsou trvalé dlouhodobé povahy a dochází v nich k opětovnému nebo trvajícimu chování účastníků a skutečností pro ně významným po nabytí účinnosti zákona, ohledně takového chování a skutečností. Jejich vznik, existence a skutečnosti vzniklé před nabytím účinnosti zákona by se měly posuzovat podle dosavadních právních předpisů. Pro řízení zahájená před nabytím účinnosti zákona by se nadále použilo ustanovení dosavadních právních předpisů o pravomoci českých soudů. To by mělo platit i pro řízení ve věcech uznání a výkonu cizích rozhodnutí a cizích rozhodčích nálezů ohledně podmínek pro jejich uznání a výkon.

ON THE RECODIFICATION OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW

Summary

This study presents the author's ideas and suggestions concerning the regulation of private international law and the law of international procedure in a new Act to be prepared.

As the Act of 1963, now in force, the new Act shall contain the conflict rules and the rules of the law of international procedure. It shall be a complete codification concentrating in one Act the largest number as possible of the rules of private international law including the rules now contained in other Acts.

Contrary to the system of the Act of 1963, now in force, another system of the Act is recommended. In the general part of the Act the general rules of the law of international procedure shall precede the general rules of the law of conflict of laws. In the part of the Act containing the rules for particular categories of private-law relations the rules regulating the jurisdiction of Czech tribunals shall precede the conflict rules for the respective category of relations. These conflict rules can be, when a special regulation is needed, followed by the provisions concerning the recognition and enforcement of foreign decisions in the respective category of cases.

The regulation of some questions till now not regulated in the Act of 1963, now in force, is proposed. The study recommends the formulations concerning the application of the so-called mandatory rules /*lois d'application immédiate*/, the solution of the problem of classification, a new formulation of the solution of *renvoi* and transmission, the solution of preliminary questions.

In the part containing rules for particular categories of private-law relations, in some cases the reconsideration of some connecting factors is mentioned, e.g., for the establishment and extinction of rights in rem concerning the movables transferred on the base of a contract, in some cases of relations of family law, of the law of succession. The differentiation of connecting factors for particular categories of compensation for damage is also recommended.

It is also recommended to insert the regulation of the bankruptcy cases with international element and a special part dealing with the arbitration procedure in international relations and the recognition and enforcement of foreign arbitral awards.

The new Act shall accept the solutions of the Convention of Rome on the Law Applicable to Contractual Obligations.